

För dig som ska utveckla och ansluta till Nationella läkemedelslistan

E-hälsomyndigheten har regeringens uppdrag att utveckla och införa Nationella läkemedelslistan. Det nya registret blir en rikstäckande informationskälla som ska ge värden, omsorgen, apoteken och patienten tillgång till samma information om patientens förskrivna och uthämtade läkemedel och andra varor. Nationella läkemedelslistan ersätter Receptregistret och Läkemedelsförteckningen.

I det här nyhetsbrevet kan du hålla dig uppdaterad om vad som händer i arbetet med Nationella läkemedelslistan.



Innehåll, nummer 6 2019:

- Hantering av spärrar i Nationella läkemedelslistan
- Krav på system som ska ansluta till Nationella läkemedelslistan
- Inriktningsbeslut för förskrivning på substansnamn
- Lär känna Nationella läkemedelslistan i Utvecklarpportalen
- Säker åtkomst till E-hälsomyndighetens tjänster
- Fortsatt dialog i olika samarbetsforum
- Hallå där, Kerstin Nilsson, projektledare för delprojektet Webbapplikation

Hantering av spärrar i Nationella läkemedelslistan

Spärrar (tillsammans med samtycken) införs som integritetshöjande åtgärder för direktåtkomst till Nationella läkemedelslistan. Patienten själv bestämmer vem som får tillgång till vilken uppgift i patientens läkemedelslista. Patienten kan inte motsätta sig att uppgifter registreras i Nationella läkemedelslistan, men måste samtycka till att hälso- och sjukvårdspersonal får tillgång till informationen. Dessutom kan patienten spärra specifika uppgifter.

Patienten kan spärra uppgifter

Integritetsspärr – Patienten kan spärra tre typer av uppgifter för att skydda sin egen integritet: behandlingsorsaken på en förskrivning, en hel förskrivning, samt uttag som gjorts på pappers- eller telefonrecept, det vill säga sådana förskrivningar som inte finns elektroniskt registrerade.

En integritetsspärr spärrar uppgift för hälso- och sjukvårdens ändamål för direktåtkomst samt för apotekens ändamål att underlätta patients läkemedelsanvändning. Behandlingsorsak kan spärras för ändamålet expediering.

Patienten kan spärra uppgifter på egen hand. Även hälso- och sjukvårdspersonal med förskrivningsrätt kan hjälpa en patient att göra en integritetsspärr. Vi utreder hur det ska gå till och återkommer med mer information.

Förskrivare kan begära att spärra uppgifter

Hälso- och sjukvårdspersonal som har behörighet att förskriva läkemedel kan efter en sekretessbedömning begära spärr av uppgift av sekretesskäl hos E-hälsomyndigheten. Den typen av spärr kallas för sekretessspärr.

Sekretessspärr – Hälso- och sjukvårdspersonal som har behörighet att förskriva läkemedel kan begära att uppgifter om en förskrivning samt uttag som gjorts på pappers eller telefonrecept, spärras gentemot en patients vårdnadshavare. Även behandlingsorsak på en förskrivning kan spärras för patienten själv (eller dess ombud).

Hälso- och sjukvårdspersonal som har behörighet att förskriva läkemedel kan begära spärrning eller hävning av spärr och detta verkställs efter beslut av E-hälsomyndigheten. En begäran från patient ska verkställas av E-hälsomyndigheten.

För ändamålet expediering får apotekspersonal information ifall en viss förskrivning är spärrad för vårdnadshavare. Ett antal apotekstjänster har fått nya parametrar i E-hälsomyndighetens versionspaket 17.1.7 för att apoteken ska kunna ta emot den här informationen från och med 1 juni 2020. Informationen är ett stöd för apotekspersonalen och deras sekretessbedömning i kommunikation med vårdnadshavare på apotek i samband med receptexpedition.

Spärrad information för patient eller vårdnadshavare filtreras bort i samband med privatpersoners åtkomst till tjänster via apotekens e-handel eller E-hälsomyndighetens Läkemedelskollen.

Dossamtycket ger åtkomst till spärrade uppgifter

Dossamtycket innebär att vården inte behöver ytterligare samtycke från patienten för åtkomst. Det innebär också att vården får tillgång till spärrade uppgifter och att man kan få information om det finns spärrade uppgifter för vårdnadshavare eller patient.

Mer information om spärrar och samtycken kommer att finnas i Utvecklarportalen runt årsskiftet.

Krav på system som ska ansluta till Nationella

läkemedelslistan

Arbetet med att beskriva vilka krav som ställs på system som ska ansluta till Nationella läkemedelslistan pågår. Som ett första steg publicerar E-hälsomyndigheten i slutet av 2019 vilka användningsfall som ska och kan användas i olika flöden. Dessa beskriver hur Nationella läkemedelslistan ska användas för olika verksamhetsflöden, exempelvis förskrivning, expedition på apotek samt e-handel och tydliggör vilken funktionalitet som kommer att vara obligatorisk, frivillig respektive ej tillåten. Under våren detaljeras kraven och 1 juni 2020 ska alla krav vara specificerade och publicerade.

De krav som ställs kommer att gälla vid anslutning till myndighetens nya tjänster, oavsett när under övergångsperioden anslutning sker.

Förändringar av kraven kan komma att ske, exempelvis vid ändring i lagen. E-hälsomyndigheten informerar i sådana fall samtliga systemleverantörer.

Inriktningsbeslut för förskrivning på substansnamn

E-hälsomyndigheten har efter omfattande dialog med intressenter fattat ett inriktningsbeslut om att lösningen för förskrivning på substansnamn ska bygga på Läkemedelsverkets utbytbarhetsgrupper.

Inriktningsbeslutet är en del i arbetet med att ta fram en lösning för förskrivning på substansnamn. Nu fortsätter E-hälsomyndigheten arbetet med att detaljera lösningsförslag och informationsstruktur. Vi samverkar i detta med både vård och apotek för att förankra lösningsförslag och fortsätta kunskapsutbyte.

Tidsplanen för lösningen är starkt kopplad till juridiska och tekniska frågor. För att kunna införa förskrivning på substansnamn i Sverige krävs flera förändringar i lagar, förordningar och föreskrifter. Till det kommer förändringar i många olika system.

Nationella läkemedels- listan



Utvecklarportalen

Lär känna Nationella läkemedelslistan i Utvecklarportalen

Är det dags att ta nästa steg i relationen med Nationella läkemedelslistan? Innan årsskiftet släpper vi mer information om de förändringar som Nationella läkemedelslistan medför – nyheter som i förlängningen möjliggör en mer patientsäker vård. Till exempel minskar risken för att patienten får fel eller för mycket läkemedel när vården kan se och ta bort dubletter av förskrivningar.

Du hittar information om hur du använder och ansluter till Nationella läkemedelslistan i Utvecklarportalen. Informationen är uppdelad i två spår: hur vård- och apotekssystemen ska anpassas efter Nationella läkemedelslistans nya tjänster och hur du kan använda Nationella läkemedelslistan för att uppnå en mer effektiv och patientsäker vård.

Tips – så kommer du igång:

1. Läs igenom den generella texten om Nationella läkemedelslistan på vår webbplats.
2. Läs vidare om Nationella läkemedelslistan riktad till vård och omsorg, apotek eller systemutvecklare och systemleverantörer.
3. Mejla oss för att få tillgång till Utvecklarportalen. Börja med sidan Om Nationella läkemedelslistan.

När du har satt dig in i hur Nationella läkemedelslistan ska användas är det förhoppningsvis lättare att diskutera möjligheten att förändra era arbetssätt ute i era verksamheter. Det borde även vägleda dig som ska planera anpassningen av ett vård- eller apotekssystem.

Kom ihåg att arbetet med Nationella läkemedelslistan är under utveckling. Utvecklarportalen fylls löpande på med ny information och innehållet kan komma att justeras allt eftersom.

Välkommen att höra av dig med synpunkter och feedback till nationellalakemedelslistan@ehalsomyndigheten.se Dina synpunkter hjälper oss att skapa en bättre portal!

[Nationella läkemedelslistan >](#)

Säker åtkomst till E-hälsomyndighetens tjänster

Alla som vill använda och ansluta till E-hälsomyndighetens tjänster och register måste från och med åtkomst till versionspaket 20.1 uppfylla kraven som myndigheten ställer för Säker åtkomst. Kraven i Säker åtkomst innebär bland annat att aktörer måste granskas och godkännas av en godkänd operatör.

E-hälsomyndigheten har nu fastställt de krav som ställs för att bli godkänd operatör och de krav som anslutande aktörer måste leva upp till. Det handlar dels om tekniska krav på förbättrad behörighets- och identitetshantering, dels om administrativa krav på aktörens ledningssystem för Informationssäkerhet, så kallat LIS. Kraven kommer att publiceras i E-hälsomyndighetens handbok för vård och apoteksaktörer.

I samband med detta tar Internetstiftelsen ensamt över ansvaret för de tjänster som Sambi erbjuder, och blir en identitets- och behörighetsoperatör som möjliggör säker inloggning för användare över organisationsgränser. Därmed blir Internetstiftelsen en operatör för anslutning till E-hälsomyndighetens tjänster. Den här förändringen påverkar inte aktörer såsom apotek, kommuner och regioner som redan godkänts via Sambi.

[Läs mer om förändringen med fler operatörer >](#)

Fortsatt dialog i olika samarbetsforum

E-hälsomyndigheten har, allt sedan arbetet med NLL startade, prioriterat att etablera nödvändiga samarbetsforum med externa parter. Detta innefattar primärt vård- och apoteksaktörer och deras systemleverantörer, andra statliga myndigheter, Sveriges kommuner och landsting (SKL) samt Inera.

Samarbetet äger rum i arbets- respektive referensgrupper. Arbetsgrupperna, som inledningsvis var ett tiotal, har haft olika fokusområden, till exempel spärrar och samtycken, dosering, relation ordination/förskrivning et cetera. Här har regions- och apoteksrepresentanter och systemleverantörer för vårdssystem deltagit. Alla regioner har en representant i åtminstone en arbetsgrupp. Det finns även ett strategiskt samverkansforum med bland annat representanter från andra statliga myndigheter, Sveriges kommuner och landsting (SKL), Inera och Sveriges apoteks förening.

Resultaten från arbetsgrupperna har kontinuerligt redovisats för referensgrupperna. I takt med att utvecklingsarbetet gått framåt och delar efterhand blivit klara, har vissa av arbetsgrupperna kunnat avslutas enligt plan.

Hallå där, Kerstin Nilsson, projektledare för delprojektet webbapplikationer

Vad är Förskrivningskollen?

Förskrivningskollen är en webbapplikation som innehåller patientens förskrivna läkemedel och andra varor. Informationen hämtas från Nationella läkemedelslistan och det krävs ett samtycke från patienten för att hälso- och sjukvårdspersonal ska kunna ta del av innehållet.

Initialt den 1 juni 2020 erbjuder Förskrivningskollen möjligheten att läsa information. I senare versioner av Förskrivningskollen erbjuds även möjlighet att skapa förskrivningar.



Vad händer just nu i arbetet med Förskrivningskollen?

Vi bildar en ny arbetsgrupp med syfte att fånga upp behov kring användning och innehåll, att kunna berätta om planen för utvecklingen, status om var vi står i nuläget och om hur planen ser ut framåt.

Finns det stöd för att hantera spärrar i Förskrivningskollen?

Vi erbjuder hälso- och sjukvårdspersonal med förskrivningsrätt möjligheten att spärra uppgifter för vårdnadshavare. Det finns även möjlighet för vårdpersonal att spärra behandlingsorsak för patienten. Med stöd av Förskrivningskollen kan vårdpersonal hjälpa patienten att spärra uppgifter ur ett integritetsperspektiv. Lösningen är under arbete och mer information kommer kring spärrhanteringen.

Ge oss feedback på nyhetsbrevet!

Vad vill du ha information om? Vilka frågor saknar svar idag?

Välkommen att kontakta:

nationellalakemedelslistan@ehalsomyndigheten.se

[Läs om hur E-hälsomyndigheten hanterar personuppgifter](#)

Öppna som pdf



Växel: 010-458 62 00

Kundtjänst: 0771-766 200

registrator@ehalsomyndigheten.se

ehalsomyndigheten.se